

A1

doi: 10.14232/fgykf.2018.a1

Hazai mohafajok fitokémiai és farmakológiai vizsgálataVollár Martin, Csupor Dezső

SZTE GYTK Farmakognóziai Intézet, 6720 Szeged, Eötvös u. 6.

Bevezetés: A növényvilágban a magasabbrendű fajokkal végezték a legtöbb vizsgálatot bioaktív vegyületek után kutatva, a kevésbé vizsgált taxonok iránt egyre nagyobb az érdeklődés. Az alacsonyabbrendű növények között a mohák olyan csoportot képviselnek, amelyeknek több száz faja honos Magyarországon, s amelyek zömét fitokémiai és farmakológiai nem tanulmányozták. Az a tulajdonságuk, hogy igen ellenállóak mikroorganizmusokkal és peszticidekkel szemben, markáns hatású másodlagos anyagcseretermékek jelenlétére utal. Már az amerikai őslakosok is alkalmazták mohákat sebek kezelésére, Kínában pedig a mai napig megtalálhatók a népgyógyászatban, külsőleg és belsőleg alkalmazva.

Célkitűzés: A hazai flóra 659 mohafajt tartalmaz, ebből 58 fajnak történtek meg antiproliferatív és antimikrobiális szűrővizsgálataik, melyekben 13 faj mutatkozott hatásosnak; legaktívabbnak a *Paraleucobryum longifolium* bizonyult, így ezzel a fajjal kezdtünk részletes fitokémiai vizsgálatokat.

Eredmények: Különböző kromatográfiás technikák alkalmazásával három új ortokinoidális szerkezetű dimer fenantrént izoláltunk a *P. longifolium* kivonatából.

Módszerek: Az elválasztásokhoz légköri és vákuum oszlopkromatográfiát, preparatív rétegekromatográfiát és nagy nyomású folyadékkromatográfiát alkalmaztunk normál és fordított fázisokon egyaránt. A szerkezetmeghatározás mágneses magrezonancia mérésekkel, tömegspektrometriai módszerekkel, valamint cirkuláris dikroizmus spektroszkópiával történt.

Témavezető: Csupor Dezső